

Påske og livsmod.

“Foråret så sagte kommer. Snart kan vi vente den glimrende sommer, hvor fuglen bor i sit grønne hjem”. Sådan lyder et lille digt skrevet af Kaj Munk, da han var 8 år gammel. Et digt, som iøvrigt siden kom til at give navn til hans erindringsbog. Og i sangen om den blå anemone skildrer han, hvordan synet af denne lille undseelige men ukuelige blomst skænker ham nyt livsmod. Eller som han selv siger det: Synet af anemonen er som en dåb, der føder ham på ny og lader ham arve en evighed af håb.

Og på sin vis har han jo ret. Foråret er en dejlig tid, også selvom vejret kan være noget ustadigt. Lyset og fuglene vender tilbage, og varmen fra solens første spæde stråler får det til at pible frem af jorden alle vegne, så det er en sand fryd at se. Altsammen noget, som er med til at lyse op i hverdagen og jage kulden og vintermørket bort fra vort sind. På vore breddegrader er vi ovenikøbet så heldige, at forårets komme falder sammen med påsken. Netop på den tid af året, hvor så store og opmuntrende forandringer finder sted i naturen, indtræffer også det største vendepunkt i kirkens og menneskehedens historie. Og ingen har vel formået at forbinde de to begivenheder med hinanden smukkere end Grundtvig. I hans salmer forkyndes påskens budskab ved hjælp af billeder hentet i naturen omkring os på en måde, så det for os danskere næsten er umuligt at skille de to ting ad.

Både for Kaj Munk og for Grundtvig var foråret således en kilde til usigelig glæde og livsmod. Men! Deres glæde skyldtes ikke blot naturens forunderlige skønhed, skønt den i sig selv er grund nok til at glædes. Det er heller ikke sådan, at de betragtede naturen som besjælet af en særlig kraft, der kan erfares og komme mennesker til gode. Nej, årsagen til deres glæde og grunden til, at de netop i forårets naturrigdom fandt en særlig styrke er, at de i den finder tegn på og vidnesbyrd om noget andet og langt større. Hos Kaj Munk siges det med ordene: “.du lille anemone, hvor er din skaber stor”. Og hos Grundtvig endnu mere direkte: “Påskeblomst! En dråbe stærk, drak jeg af dit gule bæger”. Med dette brusende billede af påskeliljens trompet med dugdråberne glimtende i forårssolen morgenrød væves opstandelsen og nadveren sammen med vores helt almindelige hverdagsliv.

Begge vidste de nemlig, at nok kan vi hente glæde og opmuntring i billeder fra naturen. Men for de, der virkelig har trøst og hjælp behov, er de billeder ikke meget værd, hvis ikke de samtidig udtrykker noget uendeligt meget større. For den, der netop har måtte begrave én af sine kære - den der er ene og forladt, og for hvem fremtiden således virker mørk og truende - eller den, som sygdom og smerte har gjort livet ubærligt for - for dem var der ikke megen trøst at hente i disse højstemte naturskildringer, hvis ikke de netop samtidig var forkyndelsen af Guds livgivende og livsbevarende kærlighed. For den kærlighed er ikke noget, vi kan sige os selv. At livet er stærkere end døden, det modsiges tværtimod gang på gang af vores erfaring. Det må og skal derfor forkyndes for os bestandig og på ny. Sådan som det skete for kvinderne ved graven den første påskedag.

Solen steg af mørket, og alt vågnede op til en ny dag, men kvinderne ænsede det ikke. For dem var alt indhyllet i et tæt mørke. De havde fulgt Jesus gennem flere år. Ganske vist havde han ofte sagt ting, de ikke forstod, eller opført sig underligt, men der var noget ganske særligt over ham, og han havde formået at indgyde dem nyt håb og en tro på, at meningsløshed, ondskab og al anden død engang skulle høre op. I stedet var alt nu forbi. Han, som havde lovet dem evigt liv, var selv død. Og verden gik videre, som om intet var hændt. Slukket var ethvert håb og borte enhver tro. Det eneste, som var tilbage, var ønsket om at vise den døde en sidste ære. At fastholde mindet og derved måske at finde en smule trøst. Med det for øje havde de begivet sig på vej ud til graven.

Det er en tilstand, vi udmærket kender. De fleste har vel på et eller andet tidspunkt oplevet, verden blive grå og dyster eller måske direkte fjendtlig. Og de, som har prøvet at miste én, der stod dem nær, kender den fornemmelse, at livet mister retning og mening: At alt

det, som før var dyrebart, pludselig intet betyder mere. Tilbage er kun tomheden og savnet. Og det kan være svært at komme videre med sit eget liv. Langt de fleste formår heldigvis efter en tid at skabe ny sammenhæng i tilværelsen og at leve videre med sorgen og med savnet. Et godt og stærkt minde kan da være en kostelig skat, man bærer med sig i troskab mod det, som var og som en ledestjerne på vejen fremover. Men der kan desværre også ske det stik modsatte: Nemlig, at mindet om det menneske, som ikke ér mere får alt liv til at gå i stå for den efterladte. Man kan dyrke mindet om en afdød så meget, at man glemmer de levende.

Og måske var det netop, hvad der ville være sket med kvinderne, som gik til graven. Måske var balsameringen udtryk for et ønske om at bevare ham hos sig som den døde og lade mindet om ham være det fremtidige indhold i deres liv - et liv, som ellers nu var forbi. Vi véd det ikke. Men under alle omstændigheder forhindres de i det. For graven var tom! Og englens ord lød: "Han er opstået! Han er ikke hér!". Kvinderne sendes tilbage til Galilæa - tilbage til den verden og det liv de kom fra med besked om, at dér og kun dér skal de møde ham, og det som den opstandne.

De ord gælder også os. Når vi forsamles i kirken, så er det ikke for at dyrke mindet om et stort og enestående menneske, der handlede helt anderledes end vi og plantede udødelige tanker i verden til gavn for hele menneskeheden. Sådant et menneske var han også, men det er ikke det, vi bygger kirke og holder søndag på. Grunden til vor glæde og årsagen til vort håb, det er budskabet om, at han er opstanden. At han, som blev offer for menneskeligt had og ondskab og til sidst betalte for sin kærlighed til os med sit eget liv, ham har Gud selv oprejst fra de døde. Og, at det skete, så vi kan vide, at dødens magt ikke er endegyldig.

Hvor hans ord lyder ved døbefont og nadverbord, der er Vorherre selv til stede. Og hvor vi påkalder hans hjælp i sorg og nød, dér vil han også være at finde, for intet menneske kan komme så langt ud, at han ikke kan nå det. Det fjerner ganske vist ikke sorgen. De døde bliver heller ikke levende igen. Men i troen på, at han døde og opstod for vor skyld ligger kimen til en opstandelse og nyt liv for os. Opstandelsen fra sorg og fortvivlelse og et liv i tillid til altid at være omsluttet af Vorherres kærlighed. Selv i døden. Og dertil håbet om, at også vi engang skal oprejses som han.

I den tro og det håb kan vi da vende tilbage til vort helt almindelige daglige liv med hinanden i tryk forvisning om, at Gud er bag os, mens vi lever og foran os, når vi dør. For da véd vi, at "Foråret så sagte kommer. Så sagte, ja. Men dog kommer".

Finn Ryneld